

עתירות מס': 1213-14 1214-14 1215-14
תאריך: 06/03/2014

בעניין: עתירה מס' 1213-14
עו"ד אבי הלוי יועץ משפטי של תנועת הליכוד
תנועת הליכוד
משיבים: ח"כ דני דגון, יו"ר ועידת הליכוד ה-4 יו"ר נשיאות הוועידה
יו"ר ועדת החוקה ויו"ר ועדת הליכוד
נשיאות ועידת הליכוד
ועדת החוקה

בעניין: עתירה מס' 1215-14
משה איפרגן חבר ועידה
טלי ארגמן חברת ועידה
משיבים: וועדת החוקה של הליכוד
יו"ר תנועת הליכוד רזה"מ ב. נתניהו
נשיאות ועידת הליכוד ה-4
יו"ר וועידת הליכוד ויו"ר ועדת החוקה ח"כ דני דגון
תנועת הליכוד

בעניין: עתירה מס' 1214-14
עותר: צורף לדיונים שבח שטרן
משיבים: עו"ד אבי הלוי יועץ משפטי
מנהלת הליכוד
ח"כ הכנסת דני דגון, יו"ר ועידת הליכוד

מר דוד אמסלם - צורף לעתירות

הליכוד

בית הדין העליון

פסק דין

לפנינו עתירות שהגישו עוה"ד אבי הלוי המשמש כיועץ המשפטי של הליכוד וחברי התנועה טלי ארגמן ומשה איפרגן, שעיקרן, קביעה כי כל העברת הסמכות לכנוס מרכז הליכוד ולשכתו וקביעת סדר יומן על פי סעיף 82 וסעיף 114 (א) - מראש התנועה שנבחר על ידי כלל חברי הליכוד - לראשי המרכז והלשכה שנבחרו על ידי הועידה - פוגעת בראש התנועה שנבחר על ידי כלל החברים ולכן תכנס החלטה ברוח זו לתוקף, אם בכלל, רק לאחר הבחירות לוועידה החמישית או כאשר ייבחר יושב ראש התנועה הבא.

המשיבים, יו"ר הועידה, נשיאות הועידה, וועדת החוקה, וחברי התנועה מר שבח שטרן ומר דוד אמסלם הסבירו כי יש לדחות את העתירה, הן בגין חוסר סמכות בית הדין להתערב בסוגיה (תוך אזכורה של פסיקות בית המשפט המחוזי בעניין ה.פ. 63441-01-14), והן בגין שלל טענות ענייניות שעיקרן אבחנה בין ביטול בחירת יו"ר התנועה שאיננו בסמכות הועידה, לבין החלטות לשינויי חוקה על פי סעיפים שבחוקה, שגם הם, כמו הסעיפים העוסקים בסמכויות יו"ר התנועה, עמדו לנגד עיני החברים וחזקה שנלקחו על ידיהם בחשבון, בעת שבחרו את יו"ר התנועה ולכן אין בשינויים שאימצה ועדת החוקה לפגוע בבחירה של פורום כלל מתפקדי הליכוד..

מר שבח שטרן העלה והבליט במיוחד את היותן של העתירות של עוה"ד הלוי ושל הגברת ארגמן ומר איפרגן עתירות שהוגשו קודם זמנן ולכן דינן להדחות על הסף ולהתחדש, אם וכאשר יבשילו.

גם אנחנו הגענו, פה אחד, למסקנה שדין העתירות להדחות על הסף בשל היותן בבחינת ביצה שטרם נולדה. כלל הוא שזמנה של הביקורת השיפוטית מגיע - ככל שיש עילה לביקורת כזו - רק כאשר מוצא ההליכים בתוך הגופים המחליטים. כך השופטים איילה פרוקצ'יה אדמונד לוי ומרים נאור בבג"ץ 1570/07 תנועת אומץ ואח. נ' השר לביטחון פנים:

"כלל הוא, כי למעט במקרים חריגים וקיצוניים, כגון במצבים של פגיעה קשה בעיקרי הצדק הטבעי, וקושי רב בהעברת המצב לקדמותו - יימנע בית משפט זה מלדרוך במעשיה של הרשות המוסמכת, בטרם קבלה החלטה הסופית בעניין הנדון (בג"ץ 2676/06 גרינלייב נ' הרשות לניירות ערך, תק-על 2006(2) 422, בג"ץ 3682/05 מרחביה נ' היועץ המשפטי לממשלה, תק-על 2005(3) 352). כלל זה, המצדד תגבולותיה של הביקורת השיפוטית על פעולות המינהל, נגזר במהותו מעיקרון הפרדת הרשויות (ע" 524/98 מדינת ישראל נ' ציון חברה לביטוח, פ"ד נב(2) 145, 151). לעקרון הפרדת הרשויות, הבנוי על תורת היונים והבלמים, שלוש היבטים מרכזיים: ד' שית, לכל רשות שלטונית פונקציה שהיא עיקרית לה. בגרעינה ין לפגוע; שנית, כל רשות שלטונית צריכה להפעיל את הפונקציה שלה על פי תפיסתה שלה, ועל פי עיקול דעתה שלה; שלישית, זדרש יזון ובקרה בין שלוש הרשויות" (ברק, עיקול דעת שיפוטית, עמ' 105, ור וגם: בג"ץ 5364/94 ולנר נ' יושב-רש מפלגת העבודה, פ"ד מט(1) 758, 788, בג"צ 306/81 עמו ל פל מו שרון נ' ועדת הכנסת, פ"ד לה(4) 118, 141). על רקע עיקרון זה צמחו עיקולי המדיניות השיפוטית של בית המשפט הגבוה לצדק, המנחים את ביקורתו על החלטות המינהל "

"מכאן הכלל, שבית המשפט מבקר את החלטת הרשות, ב מות-מידה של סמכות ועל סבירות, אך ינו ממיר את עיקול-דעתה בעיקול-דעתו וינו מחליט במקומה. מכאן הכלל, שבהעדר החלטה ל יידרש

3 / 1813/14 1814/14 1815/14

הליכוד

בית הדין העליון

בית המשפט לעתירה בהיותה "תי ורטיח" [בג"ץ 3057/93 די מנחם-בהן נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד חז(3) 525, 527].

במקרה שלפנינו הצעת ועדת החוקה אינה מופיעה כלל בסדר היום ששלח ראש התנועה, וספק אם תוצע על ידי הנשיאות. וגם אם תוצע על ידי הנשיאות ספק אם צירי הוועדה יעדיפו את הצעת הנשיאות על פני הצעת ראש התנועה. וגם אם תוצע ההצעה לצירי הוועדה או המרכז יוכלו העותרים להציג את נימוקיהם בפני החברים הן לעניין הסמכות, הן לגופו של עניין והן לעניין התחולה. רק בשלב זה או אפילו לאחר קבלת החלטה ברוח ההצעות המוגשות על ידי ועדת החוקה, יבוא זמנה של הביקורת השיפוטית.

אשר על כן אנו דוחים, בשלב זה, את העתירות. אולם תיק העתירות לא ייסגר. העתירות תשארנה תלויות ועומדות בבית-דין זה. העותרים יוכלו בבוא העת להחליט אם יש צורך לדון בעתירות לגופן, או שמא הן התייתרו. בשלב זה איננו קובעים עמדה מהו השלב בו ראוי לקיים ביקורת שפוטית. העותרים יהיו רשאים לבקש לקיים את הדיון לפני ההצבעה הסופית ואז ניתן את החלטתנו האם הדיון יתקיים לפני או אחרי הצבעה זו.

לסיום אף שהדבר אינו נדרש בשלב זה להחלטה שבפנינו, אנו רואים חשיבות להתייחס לעניין הסמכות, שנדון בהרחבה בהחלטת בית הדין בעתירה ובדיון הנוסף לגבי הכרעת בית הדין בתיק 1210/13 אריאלי נגד דנון. מדובר בוועידה שעל פי חוקת התנועה חדלה להתקיים (סעיף 52 א). לו היה היועץ המשפטי, או חבר אחר, מבקש בשלב מין השלבים פסק דין הצהרתי ברוח זו, סביר להניח שהיה מקבל אותו. נגד החלטה כזו קרוב לודאי שלא הייתה מוגשת עתירה ואם הייתה בכל זאת מוגשת, סיכוייה להתקבל היו קלושים למדי. כינוסיה בימים אלה של הוועידה אינם מכוח החוקה אלא מכוח פסיקות של בית המשפט ובית הדין הזה שהעניקו לה הנשמה מלאכותית בניגוד לקביעתה המפורשת של החוקה. (סעיף 52 א סיפא כאמור). בית הדין אפשר, בד"כ על פי הסכמות אותן הוא עודד, לקיים כינוס ועידה חריג כדי למנוע שלילת הסיכוי של חברי תנועה רבים, שהגישו הצעות לתיקוני חוקה, להעבירן ברוב רגיל במרכז למשך 18 חודש על פי הסמכת הוועידה בהתאם לסעיף 55 ה 1 לחוקה. היות ומדובר בוועידה שעצם קיומה אינו חוקתי, מצא בית הדין לנכון לאפשר לוועידה להחליט אך רק באותם עניינים שהעברתם למרכז תרוקן אותם מתוכן כמו החלטות בעניין סדרי בחירת המזכירות הנבחרת בפתח ישיבת המרכז הראשונה. דהיינו, בניגוד למה שנאמר בהחלטה ב-ה.פ. 14-01-63441, בית הדין לא החליט על פי שיקול דעתו שלו מהי רשימת הנשאים שידונו, היכן ומתי. בית הדין קבע עקרון שהיות והוועידה נעולה על פי החוקה, החייאתה המלאכותית, תתן מקום לדיון אך ורק לתיקוני חוקה חיוניים שהעברתם למרכז מרוקנת אותם מתוכן. על כן אנו דבקים בעמדתנו כי פעלנו בגדר סמכותנו בהחלטתנו בעתירה 1208/13. אשר על כן אנו מוצאים לנכון לציין כבר כעת את דעתנו כי עמדת עוה"ד הלוי, כפי שהוצגה בסיכומיו וחוות הדעת של פרופ. רון שפירא בכל הנוגע לסמכותנו, מקובלות עלינו. אנו מקווים שאם שוב יתעורר הצורך בכך, בבוא העת, תגן תנועת הליכוד על עמדתה זו בכל ערכאה אפשרית.

(-)

חבר ביה"ד
עו"ד ר. בוקר

(-)

חבר ביה"ד
עו"ד י. מצא

(-)

חבר נשיאות
עו"ד י. לחן

(-)

חבר נשיאות
עו"ד א. בוכניק

(-)

נשיא ביה"ד
עו"ד מ. קליינר